

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่..... 1164
วันที่ 24 ก.พ. 2543 14.24

ที่ นร. 0114 (สร.9) / 4589

สำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล
กรุงเทพฯ 10300

9/35

เลขที่ 400
วันที่ 24 ก.พ. 43
เวลา 15.00 น.

24 กุมภาพันธ์ 2543

เรื่อง ความก้าวหน้าในการดำเนินงานและการติดตามประเมินผลมาตรการเพิ่มการใช้จ่ายภาครัฐ
เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ (มพร.) ปีงบประมาณ 2542 ครั้งที่ 2

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. รายงานความก้าวหน้าในการดำเนินงาน มพร. ประจำเดือนมกราคม 2543
2. รายงานสรุปสำหรับผู้บริหารการติดตามประเมินผล มพร. ครั้งที่ 2

ตามที่คณะกรรมการบริหารจัดการมาตรการเพิ่มการใช้จ่ายภาครัฐเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจปีงบประมาณ 2542 (มพร.) ซึ่งมีผู้อำนวยการสำนักงบประมาณเป็นประธาน ได้รายงานคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบความก้าวหน้าการดำเนินการมาตรการฯ เป็นรายเดือนอย่างต่อเนื่องนับแต่เดือนกรกฎาคม 2542 เป็นต้นมา และได้รายงานการติดตามประเมินผลครั้งที่ 1 เมื่อเดือนตุลาคม 2542 นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการบริหารจัดการฯ เห็นควรรายงานเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบผลการดำเนินงานใน 2 ส่วน คือ

(1) ความก้าวหน้าการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ และคณะกรรมการบริหารจัดการฯ ประจำเดือนมกราคม 2543

(2) รายงานการติดตามประเมินผลของมาตรการฯ ครั้งที่ 2 ครอบคลุมการดำเนินมาตรการฯ นับแต่เดือนเมษายนถึงเดือนธันวาคม 2542

สาระสำคัญรายงานทั้ง 2 ส่วนดังกล่าว สรุปได้ดังนี้

1. ความก้าวหน้าในการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ

1.1 ณ วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2543 หน่วยงานต่าง ๆ ได้เบิกจ่ายจากกรมบัญชีกลางแล้วจำนวน 43,250.57 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 82.44 ของวงเงิน ที่สำนักงบประมาณได้อนุมัติไปแล้วจำนวน 52,460.14 ล้านบาท จากวงเงินโครงการ 54,371.90 ล้านบาท

1.2 ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2542 จนถึงวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2543 คณะกรรมการบริหารจัดการฯ ได้อนุมัติการจัดสรรวงเงินเหลือจ่ายและเงินที่ได้รับเพิ่มจากอัตราแลกเปลี่ยน ให้แก่งาน/โครงการที่หน่วยงานต่าง ๆ เสนอขอเพิ่มเติม รวม 19 หน่วยงาน จำนวน 27 งาน/โครงการ วงเงินรวม 1,632.46 ล้านบาท

2. การติดตามและประเมินผล มพร. ครั้งที่ 2

2.1 บริษัท ไทยเรทติ้งแอนด์อินฟอร์เมชันเซอร์วิส จำกัด หรือทริส (TRIS) ได้จัดทำรายงานการติดตามประเมินผลของมาตรการฯ โดยการร่วมมือกับองค์กรเครือข่าย ประกอบด้วย สถาบันราชภัฏ องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย บริษัทแอร์บอร์น วิสคอม จำกัด ครอบคลุมการประเมินผลด้านต่าง ๆ ดังนี้

- (1) ประเมินผลโครงการย่อย 2,302 โครงการ วงเงินโครงการย่อยที่สุ่มประเมินรวม 4,749.18 ล้านบาท ประกอบด้วย โครงการขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) 835 โครงการ โครงการมูลค่าต่ำกว่า 5 ล้านบาท (ไม่รวมโครงการ อบต.) 1,315 โครงการ โครงการด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานวิศวกรรมแหล่งน้ำมูลค่าเกิน 5 ล้านบาท 75 โครงการ และโครงการด้านสังคม ชุมชน และสิ่งแวดล้อมมูลค่าเกิน 5 ล้านบาท 77 โครงการ ทั้งนี้เป็นการประเมินผลกรณีพิเศษ 25 โครงการ
- (2) ประเมินผลด้านการบริหารจัดการของหน่วยงานจำนวน 92 หน่วยงาน
- (3) ประเมินผลด้านมหภาค/เศรษฐกิจภาพรวมเพื่อศึกษาผลกระทบทางเศรษฐกิจที่เกิดจาก มพร.

2.2 ผลการติดตามประเมินผล ครั้งที่ 2 สรุปได้ดังนี้

- (1) **ผลด้านการลงทุนและการสร้างงาน:** สัมฤทธิผลของ มพร. ในด้านนี้อยู่ในระดับสูง เนื่องจากสามารถจ้างงานผู้มีการศึกษา ณ วันที่ 15 มกราคม 2543 จำนวน 100,396 คน เกินเป้าหมายที่ตั้งไว้จำนวน 86,237 คน และจ้างงานผู้ใช้แรงงานจำนวน 4.55 ล้านคน หรือ 72.78 ล้านคนวัน หรือ 363,900 คนปี คิดเป็นร้อยละ 90.98 ของเป้าหมายรวมตลอดโครงการ
- (2) **ผลด้านการกระตุ้นเศรษฐกิจ:** จากการคำนวณผลกระทบต่ออัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจโดยใช้แบบจำลองทางคณิตศาสตร์พบว่า มพร. มีส่วนทำให้เศรษฐกิจขยายตัวเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 0.8 ในปี 2542 และร้อยละ 0.6 ในปี 2543 ซึ่งสาเหตุที่มพร. มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจค่อนข้างสูง เนื่องจากสถานการณ์ตั้งแต่ครึ่งปี 2540 เป็นต้นมามีผลกระทบรุนแรงต่อภาคการผลิตและธุรกิจของประเทศ การลงทุนและการใช้จ่ายของภาคเอกชนหดตัวอย่างรุนแรง โดยในปี 2542 เศรษฐกิจของประเทศเพิ่งจะเริ่มฟื้นตัว การใช้จ่ายเพิ่มเติมโดยเงินนอกงบประมาณจึงช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจให้ขยายตัวเพิ่มขึ้นได้
- (3) **ผลด้านการบรรเทาผลกระทบต่อกลุ่มเป้าหมายยากจนในเมืองและชนบท:** พบว่าการจ้างงานผู้ใช้แรงงานจำนวน 4.55 ล้านคน เป็นการจ้างงานเฉลี่ย 16 วัน คิดเป็น 72.78 ล้านคนวัน หรือคิดเป็นเงินทั้งสิ้น 9,461.42 ล้านบาท (คิดอัตราค่าจ้าง 130 บาท/คน/วัน)

ในด้านการบรรเทาผลกระทบต่อผู้ยากจนโดยการสงเคราะห์ทั้งในรูปแบบการให้เปล่า การฝึกอบรม และการสนับสนุนเงินทุนเพื่อประกอบอาชีพพบว่า โครงการเกือบทั้งหมดสิ้นสุดโครงการแล้วโดยมีผลการดำเนินการบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ อย่างไรก็ตาม โครงการลักษณะนี้มีวงเงินงบประมาณเพียง 2,395.0 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 4.4 ของ วงเงิน มพร. กลุ่มเป้าหมายยากจนที่ได้รับประโยชน์จากโครงการเหล่านี้จึงมีจำนวนไม่มากนัก

- (4) โครงการที่ถือว่ามีความโดดเด่นคือ งานสนับสนุนสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ซึ่งใช้งบประมาณน้อย สามารถเบิกจ่ายเงินได้อย่างรวดเร็วและมีสัดส่วนผลงานที่มีคุณภาพสูงกว่าโครงการขนาดเดียวกัน นอกจากนี้ยังช่วยส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนและระบอบประชาธิปไตยได้เป็นอย่างดี

2.3 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการ มพร.

จากการติดตามและประเมินผลโครงการย่อยดังกล่าว ได้พบปัญหาและอุปสรรคสำคัญ ๆ สรุปได้ ดังนี้

(1) การจัดสรรงบประมาณและการเบิกจ่าย

บางโครงการไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ เนื่องจากถูกกำหนดจากส่วนกลาง นอกจากนี้ยังมีการจัดสรรงบประมาณในแต่ละพื้นที่โดยไม่ได้คำนึงถึงความจำเป็นในพื้นที่นั้น ๆ ในขณะที่การจัดสรรงบประมาณในรูปแบบเงินให้เปล่าทำให้หน่วยงานขาดความระมัดระวัง ซึ่งมีโอกาสสร้างความไม่เป็นธรรมในการแข่งขัน ทั้งนี้ การเบิกจ่ายในช่วงไตรมาสสุดท้ายของปี 2542 ช้าลงกว่าแผนที่กำหนดไว้

(2) การบริหารจัดการโครงการ

- หลายโครงการไม่สามารถสนองวัตถุประสงค์ของ มพร. ด้านการสร้างงานได้ เช่น โครงการก่อสร้างมีสัดส่วนการจ้างงานเพียงร้อยละ 15-20 การจ้างงานผู้มีการศึกษาไม่ได้คำนึงถึงฐานะหรือไม่ให้ความสำคัญกับผู้ด้อยโอกาส ในขณะที่เกณฑ์ที่ใช้ในการกำหนดผู้ยากจนไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เนื่องจากข้อมูลไม่ทันสมัยหรือครบถ้วนถูกต้อง
- หน่วยงานปฏิบัติงานในภูมิภาคขาดความคล่องตัวในการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดโครงการ บุคลากรขาดทักษะในการจัดจ้างและบริหารโครงการ โดยเฉพาะหน่วยงานที่ไม่อยู่ภายใต้ระเบียบราชการ เช่น สหกรณ์ หรือหน่วยงานส่วนท้องถิ่นในกรณีองค์การบริหารส่วนตำบล

- หลายหน่วยงานไม่ได้ให้ความสำคัญต่อการจัดสรรงบประมาณเพื่อการบริหารโครงการ หรือมีการลดงบประมาณด้านนี้ลง ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพและประสิทธิภาพของโครงการ ทั้งยังขาดแผนการบริหาร ติดตามและประเมินผลโครงการ โดยเฉพาะโครงการขนาดใหญ่
- ในหลายหน่วยงานยังขาดการประสานงานกับหน่วยงานอื่น รวมทั้งกลไกและช่องทางในการสะท้อนปัญหาในการทำงานของผู้ปฏิบัติงาน

(3) ความยั่งยืนของโครงการ

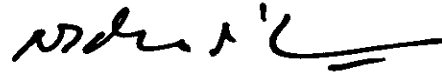
- โครงการด้านฝึกอบรมมีภาคปฏิบัติน้อย และขาดแผนรองรับเมื่อจบการฝึกอบรม ในขณะที่โครงการด้านส่งเสริมอาชีพขาดความเชื่อมโยงกับตลาด

2.4 สรุปข้อเสนอแนะ

- (1) โครงการที่มีการกระจายอำนาจและสร้างความเข้มแข็งให้ประชาชนในท้องถิ่นประสบความสำเร็จอย่างน่าพอใจเห็นควรให้ อบต. หาแนวทางระดมทรัพยากรร่วมสมทบกับภาครัฐในการขยายผลโครงการประเภทนี้เพื่อพัฒนาชุมชนต่อไป
- (2) ให้ความสำคัญต่อโครงการที่บรรเทาผลกระทบต่อกลุ่มด้อยโอกาส และให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมเพิ่มขึ้น
- (3) สร้างความโปร่งใสในเรื่องการจัดซื้อจัดจ้างของทุกหน่วยงานเพิ่มขึ้น โดยกำหนดให้เปิดเผยและแลกเปลี่ยนข้อมูลอย่างเพียงพอ
- (4) ให้ความสำคัญกับการประสานงานทั้งภายในหน่วยงาน ระหว่างหน่วยงาน ตลอดจนระหว่างองค์กรเครือข่ายมากยิ่งขึ้น เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน
- (5) ทุกหน่วยงานควรสร้างกลไกให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถ เสนอความคิดเห็นและวิธีการแก้ไขปัญหาในทางปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง
- (6) ทุกหน่วยงานควรสร้างระบบประเมินผลงาน/โครงการ ในเชิงคุณภาพในระหว่างดำเนินโครงการ เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินโครงการ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อรับทราบความก้าวหน้าของการดำเนินงาน และการติดตามประเมินผลมาตรการเพิ่มการใช้จ่ายภาครัฐเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจปีงบประมาณ 2542 ในการประชุมคณะรัฐมนตรีในวันอังคารที่ 29 กุมภาพันธ์ 2543 ด้วยจักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายสาวิตต์ โพธิวิหค)

รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

โทร. 281-5733

ความคืบหน้ามาตรการเพิ่มการใช้จ่ายภาครัฐเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจปีงบประมาณ 2542

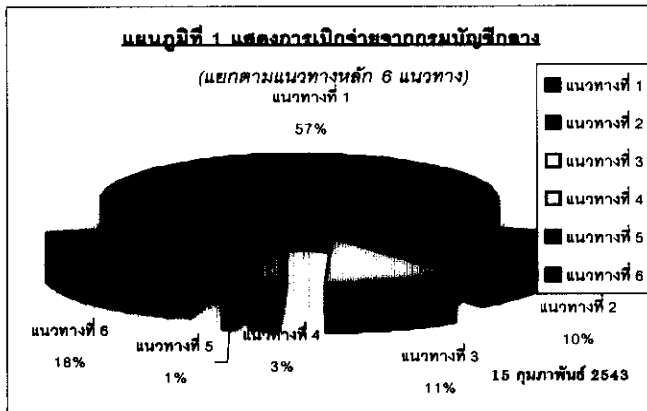
รายงานความคืบหน้าในการดำเนินงาน ณ วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2543 มีสาระสำคัญโดยสรุปดังนี้

1 การอนุมัติจากสำนักงบประมาณ

สำนักงบประมาณได้อนุมัติวงเงินค่าใช้จ่ายให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ ไปแล้ว 52,460.14 ล้านบาท (ณ วันที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2543) เพิ่มจากเดือนที่แล้ว 706.22 ล้านบาท และคิดเป็นร้อยละ 96.48 ของวงเงินโครงการที่ได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี

2 การเบิกจ่ายจากกรมบัญชีกลาง

จากวงเงินที่ได้รับอนุมัติ หน่วยงานได้ขอเบิกจ่ายจากกรมบัญชีกลาง จำนวน 43,250.57 ล้านบาท (ณ วันที่ 15 กุมภาพันธ์

พ.ศ. 2543) หรือเพิ่มขึ้นจากเดือนมกราคม เป็นเงิน จำนวน 3,494.94 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 82.44 ของวงเงินที่สำนักงบประมาณอนุมัติ โดยการเบิกจ่ายจากกรมบัญชีกลางสามารถแยกตามแนวทางหลักทั้ง 6 แนวทางได้ดังแสดงในแผนภูมิที่ 1

3 การรายงานความก้าวหน้า

ณ วันที่ 20 มกราคม 2543 หน่วยดำเนินงาน/โครงการได้รายงานความก้าวหน้าของงาน/โครงการหลัก จำนวน 423 โครงการ จากจำนวน 473 โครงการ

4 การลงทุนและสร้างงาน

- การจ้างงานผู้มีการศึกษา จำนวน 100,396 คน เป็นไปตามเป้าหมายระดับปฏิบัติการหรือคิดเป็นร้อยละ 116.42 ของเป้าหมายรวมทั้งโครงการ (86,237 คน)
- การจ้างงานผู้ใช้แรงงาน จำนวน 4,548,760 คน หรือ 72,780,160 คน-วัน หรือ 363,900 คน-ปี หรือร้อยละ 90.98 ของเป้าหมายรวมทั้งโครงการ
- สำหรับโครงการจ้างงานในส่วนของกระทรวงมหาดไทย ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในส่วนของกรมการปกครอง อาทิ งานสนับสนุน

หมายเหตุ:

- แนวทางที่ 1 การลงทุนและการสร้างงานเพื่อลดผลกระทบทางสังคม
- แนวทางที่ 3 สนับสนุนการสร้างรากฐานในการพัฒนาประเทศ
- แนวทางที่ 5 สนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจพื้นที่เฉพาะและชายแดน

สนับสนุนตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งกระจายออกไปถึงกว่า 82,350 โครงการ ปัจจุบันได้เสร็จสิ้นกว่า 75,604 โครงการ

5 การดำเนินงานตามเป้าหมายหน่วยวัด

- โครงการแก้ไขปัญหาความยากจนของกรมพัฒนาชุมชนโดยการฝึกอบรม และสนับสนุนเงินทุนเพื่อประกอบอาชีพ มีผู้ได้รับประโยชน์จากโครงการทั้งสิ้น 2,000 หมู่บ้าน ครอบคลุมเป้าหมาย นอกจากนั้นโครงการได้รับอนุมัติงบประมาณเพิ่ม ซึ่งจะครอบคลุม 1,025 หมู่บ้าน ขณะนี้อยู่ระหว่างการฝึกอบรมประชาชนในพื้นที่ คาดว่าการฝึกอบรมจะแล้วเสร็จในเดือน กุมภาพันธ์
- โครงการเศรษฐกิจชุมชนของกรมพัฒนาชุมชนซึ่งเป็นโครงการสนับสนุนให้กู้ยืมเพื่อไปลงทุนดำเนินกิจกรรมชุมชนแก่เกษตรกร มีเกษตรกรได้รับประโยชน์ 30,000 คน ครอบคลุมเป้าหมาย
- โครงการเพิ่มรายได้นอกภาคเกษตร ของกรมส่งเสริมการเกษตรได้ฝึกอบรมเกษตรกรและเจ้าหน้าที่ 1,094 คนจากเป้าหมาย 1,270 คน พัฒนาอาชีพเพิ่มรายได้นอกภาคเกษตร 382 กลุ่ม จากเป้าหมาย 552 กลุ่ม
- โครงการอาหารกลางวันเด็กก่อนประถมศึกษา ให้อาหารกลางวันเด็กเพิ่มขึ้น 114,657 คน เพิ่มจาก 687,942 คนเป็น 802,599 คน ครอบคลุมเป้าหมาย
- โครงการอาหารกลางวันเด็กประถมศึกษา ให้อาหารกลางวันเด็กเพิ่มขึ้น 305,552 คนเพิ่มจาก 1,833,328 คนเป็น 2,138,880 คน ครอบคลุมเป้าหมาย
- โครงการสงเคราะห์และจัดสวัสดิการคนชรา จ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเพิ่มจาก 200 บาทต่อคนต่อเดือน เป็น 300 บาทต่อคนต่อเดือน มีผู้ได้รับประโยชน์เพิ่มขึ้นจาก 318,000 คนเป็น 400,000 คน เพิ่มขึ้น 82,000 คนครอบคลุมเป้าหมาย
- โครงการศูนย์บริการผู้สูงอายุในวัดโดยชุมชน ได้ดำเนินการเปิดศูนย์บริการผู้สูงอายุครบตามเป้าหมายจำนวน 200 ศูนย์
- โครงการสงเคราะห์และจัดสวัสดิการครอบครัวและชุมชน มีผู้ได้รับการสงเคราะห์ทั้งสิ้น 61,327 ครอบครัวเกินจากเป้าหมาย 50,000 ครอบครัว
- งานจัดสวัสดิการและสงเคราะห์ผู้ได้รับผลกระทบทางปัญหาเอดส์ ได้วางเป้าหมายที่จะกระจายงบประมาณแก่ผู้ได้รับผลกระทบทางปัญหาเอดส์ 990 รายๆ ละ 10,000 บาท ครอบคลุมเป้าหมาย

- แนวทางที่ 2 การพัฒนาคุณภาพชีวิต
- แนวทางที่ 4 เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและการส่งออกของประเทศ
- แนวทางที่ 6 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการภาครัฐ

- โครงการเร่งรัดการขยายระบบประปาชนบทของหน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท กรมทรัพยากรธรณี และกรมอนามัย สำหรับ สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท เป้าหมาย 288 แห่ง แล้วเสร็จ 275 แห่ง อยู่ระหว่างก่อสร้าง 9 แห่ง อยู่ในระหว่างการประกวดราคา 4 แห่ง กรมทรัพยากรธรณี เป้าหมาย 1,200 แห่ง อยู่ระหว่างเซ็นสัญญา 1,200 แห่ง กรมอนามัย เป้าหมาย 165 แห่ง อยู่ระหว่างก่อสร้าง 154 แห่ง แล้วเสร็จ 11 แห่ง
 - โครงการปรับปรุงประปาปรับโอนและประปาชนบทและปรับปรุงขยายประปา โดยการประปาส่วนภูมิภาค เป้าหมายทั้งหมด 47 แห่ง ก่อสร้างแล้วเสร็จ 17 แห่ง อยู่ระหว่างก่อสร้าง 30 แห่ง
 - โครงการสร้างระบบสาธารณสุขโดยการพัฒนาสถานีอนามัยได้วางเป้าหมายไว้จำนวน 735 แห่ง ก่อสร้างแล้วเสร็จ 131 แห่ง อยู่ระหว่างการดำเนินการ 604 แห่ง
- 6 การดำเนินงานประชาสัมพันธ์**
- การประชาสัมพันธ์ มพร. ในระยะเวลาหกเดือนที่ผ่านมา มุ่งเน้นการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ประชาชนด้วยวิธีการขยายเครือข่ายประชาสัมพันธ์ไปยังหน่วยราชการต่าง ๆ ครอบคลุมทั้งด้านความคืบหน้าในการดำเนินงาน การตรวจวัด/ตรวจวัด และความพึงพอใจของประชาชน และเมื่อประเมินผลการประชาสัมพันธ์ และการรายงานข่าวของสื่อมวลชนพบว่าให้การตอบรับ มพร. มากขึ้น กล่าวคือข่าวในเชิงลบในระดับร้อยละ 40 ในเดือนมิถุนายนลดลงอยู่ในระดับไม่เกินร้อยละ 20 โดยมีระดับต่ำสุดในเดือนพฤศจิกายนคือร้อยละ 10 และในส่วนของทัศนคติของประชาชนตรวจวัดจากสื่อสิ่งพิมพ์และอินเทอร์เน็ต พบว่าทัศนคติเปลี่ยนจากการไม่สนับสนุน มพร. เป็นส่วนใหญ่มาเป็นการให้ข้อเสนอแนะเป็นส่วนใหญ่
- ในด้านการร้องเรียน/แนะนำจากประชาชนนั้น ปรากฏว่ามีเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับโครงการภายใต้ มพร.มายังหน่วยราชการต่าง ๆ เช่น สำนักงานบริหารโครงการ มพร. ศูนย์ดำรงธรรม กระทรวงมหาดไทย สำนักงาน ก.พ. รวมกันเป็นประมาณ 300 เรื่อง ซึ่งหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องดำเนินการตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง จนปัจจุบันได้มีการลงโทษ ในกรณีที่พิสูจน์พบความผิดแน่นอนแล้ว 5 กรณี คือ โครงการอบต. ม่วงนา กิ่งอำเภอคอนจัน จังหวัดกาฬสินธุ์ โครงการอบต. เมืองนาท อำเภอขามสะแกแสง จังหวัดนครราชสีมา โครงการอบต. วังศาลา อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี โครงการ อบต. บัวงาม อำเภอ ต่าเนิน สะดวก จังหวัดราชบุรี และโครงการโรงเรียนบ้านสะอาก อำเภอชุนธุ์ จังหวัดศรีสะเกษ
 - ในบรรดาเรื่องร้องเรียนเหล่านั้นกรมการปกครองได้ตรวจสอบและยุติเรื่องไปแล้ว โดยไม่พบทุจริต จำนวน 41 เรื่อง และสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินยุติเรื่องแล้ว 36 เรื่อง
- 7 ผลการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารจัดการ**
- ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2542 จนถึงวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2543 คณะกรรมการบริหารจัดการ อนุมัติวงเงินมาตรการเพิ่มการใช้จ่ายภาครัฐเพิ่มให้แก่ 27 งาน/โครงการ 19 หน่วยงาน เป็นเงิน 1,632.46 ล้านบาท โดยอนุมัติให้หน่วยงานใช้เงินเหลือจ่ายและวงเงินเพิ่มเติมจากอัตราแลกเปลี่ยน ดังรายละเอียดในตารางที่ 1
- 8 ส่วนราชการที่ยังไม่มีการเบิกจ่ายเงิน**
- ส่วนราชการที่ยังไม่มีการเบิกจ่ายเงินโครงการ ในส่วนที่เป็นโครงการเดิมและโครงการใหม่ ปรากฏรายละเอียดใน ตารางที่ 2

ตารางที่ 1 - โครงการที่ได้รับอนุมัติเพิ่มเติมจากเงินเหลือจ่ายและอัตราแลกเปลี่ยน

ส่วนราชการ - งาน/โครงการ	วงเงินที่ได้รับอนุมัติ (ล้านบาท)
รวมวงเงินที่ได้รับอนุมัติทั้งสิ้น	1,632.46
งบกลาง	150.00
1. ค่าใช้จ่ายในการจ้างที่ปรึกษาศึกษา สำรวจ และออกแบบ	150.00
สำนักนายกรัฐมนตรี	40.99
1. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	2.66
1.1. โครงการเร่งรัดงานจัดทำข้อมูลทางกฎหมายให้เป็นปัจจุบันและเผยแพร่ข้อมูลทางกฎหมายโดยระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์	2.66
2. สำนักงานข่าวกรองแห่งชาติ	0.81
2.1. โครงการรวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลวิกฤตทางสังคมทั้งในชนบท และตัวเมืองในภาวะวิกฤตเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบต่อการเมืองในประเทศ และการตรวจสอบทัศนคติของประชาชนที่มีผลต่อการบริหารของรัฐบาล	0.40
2.2. โครงการปฏิบัติการจิตวิทยาผ่านสื่อมวลชน	0.40
3. สำนักงานสถิติแห่งชาติ	37.52
3.1. โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดการทำข้อมูลเพื่อการวางแผนและเตือนภัยทางเศรษฐกิจและสังคม	37.52
กระทรวงการคลัง	72.92
1. กรมสรรพากร	72.37
1.1. โครงการประมวลผลข้อมูลเพื่อสนับสนุนการขยายฐานภาษี การตรวจสอบภาษี และการเร่งรัดภาษีอากรค้าง	72.37
2. กรมบัญชีกลาง	0.55
2.1. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพในการอนุมัติสิ่งจ่ายเบี้ยหวัดบำเหน็จบำนาญ	0.55

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	7.67
1. สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรฯ (มูลนิธิโครงการหลวง)	7.67
1.1. โครงการแปลงสาธิตเกษตรและอาชีพสหกรณ์การเกษตรหมู่บ้านสหกรณ์สันกำแพง	2.09
1.2. โครงการประเมินและจัดการทรัพยากรน้ำแบบผสมผสาน: กรณีศึกษาด้านน้ำเจ้าพระยาบริเวณภาคเหนือประเทศไทย	4.48
1.3. โครงการฟื้นฟูธรรมชาติและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวด้วยอย่างชาว	1.09
กระทรวงมหาดไทย	646.94
1. กรมการปกครอง	212.30
1.1. โครงการจัดหาครุภัณฑ์ระบบคอมพิวเตอร์และระบบสื่อสารข้อมูลเพื่อเตรียมการเลือกตั้ง	200.00
1.2. โครงการก่อสร้างเขื่อน คสล. ริมฝั่งแม่น้ำบางปะกง	9.60
1.3. งานสนับสนุนสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล*	2.70
2. กรมการพัฒนาชุมชน	349.79
2.1. โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน*	299.79
2.2. โครงการขยายผลเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง	50.00
2.3. โครงการสนับสนุนกิจกรรมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	7.39
3. สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย	7.46
3.1. โครงการปรับปรุงพัฒนาสวนนกชัยนาทเพื่อการท่องเที่ยวและตลาดชุมชนสินค้าพื้นเมือง	7.46
4. กรมราชทัณฑ์	70.00
4.1. โครงการเงินกู้เพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติด	70.00
กระทรวงยุติธรรม	87.91
1. สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม	84.60
1.1. โครงการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้บันทึกคำพยานและเขียนคำพยาน	82.10
1.2. โครงการพัฒนาบุคลากรและระบบสารสนเทศศาลล้มละลายกลาง	2.50
2. กรมบังคับคดี	3.31
2.1. โครงการของสำนักฟื้นฟูกิจกรรมลูกหนี้	3.31

ทบวงมหาวิทยาลัย	417.00
1. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	54.00
1.1. โครงการจ้างบัณฑิตอาสาเพื่อพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์*	54.00
2. สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย	363.00
2.1. โครงการอาสาสมัครกับการเรียนรู้รัฐธรรมนูญ (อสร.)*	363.00
กระทรวงศึกษาธิการ	9.10
1. กรมสามัญศึกษา	9.10
1.1. โครงการจ้างครูปฏิบัติการสอนโรงเรียนศึกษาพิเศษ	9.10
กระทรวงอุตสาหกรรม	12.47
1. กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	12.47
1.1. โครงการศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคเพื่อจ้างผู้ว่างงานจากวิกฤตเศรษฐกิจ*	12.47
รัฐวิสาหกิจ	187.46
1. สถาบันวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วท)	3.95
1.1. โครงการส่งเสริมการผลิตปุ๋ยชีวภาพในระดับสหกรณ์การเกษตรและระดับเกษตรส่วนที่ 2 ขยายผลปฏิบัติการทั่วประเทศ (5 จังหวัด)*	3.95
2. การประปาภูมิภาค	183.51
2.1. โครงการขยายท่อขยายเขตจ่ายน้ำ (104 รายการ)	183.51

หมายเหตุ: *งาน/โครงการเดิม แต่ใช้เงินเหลือจ่าย มพร. ส่วนกลางดำเนินงานเพิ่มเติมภายใต้วัตถุประสงค์ของงาน/โครงการเดิม

ตารางที่ 2 – ส่วนราชการที่ยังไม่มีการเบิกจ่ายเงิน

กระทรวง	วงเงินโครงการ (ล้านบาท)	สถานะโครงการ
สำนักนายกรัฐมนตรี		
1. สำนักงบประมาณ		
1.1 โครงการพัฒนาระบบข้อมูลเพื่อการวางแผนสำนักนโยบายและสารสนเทศการงบประมาณ	4.00	> กำลังดำเนินการจ้างบริษัทที่ปรึกษา 2 บริษัทเพื่อดำเนินโครงการ คาดว่าจะสามารถเซ็นสัญญาภายในเดือน กุมภาพันธ์
กระทรวงการคลัง		
2. กรมสรรพากร		
2.1 โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดทำข้อมูลเพื่อการวางแผนและเตือนภัยทางเศรษฐกิจและสังคม	6.50	> ยังไม่มีการดำเนินงาน เนื่องจากปัจจุบันได้ใช้บุคลากรส่วนใหญ่เพื่อดำเนินโครงการอื่น ทำให้ยังไม่พร้อมที่จะดำเนินโครงการนี้
กระทรวงยุติธรรม		
3. สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม		
3.1 โครงการติดตั้งระบบสื่อสารทางไกลผ่านจอภาพเพื่อใช้ในการสืบพยานประเด็นของศาลต่าง ๆ	76.00	> ได้มีการเลื่อนการประกวดราคาจากเดือน พฤศจิกายน 2542 ไปเป็นเดือน กุมภาพันธ์ 2543 เนื่องจากติดปัญหา Y2K ซึ่งการเลื่อนระยะเวลาการประกวดราคาอาจเป็นสาเหตุให้ต้องยืดระยะเวลาโครงการจนถึงเดือน กันยายน 2543
3.2 โครงการจัดตั้งแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในศาลฎีกาตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ	22.73	> ได้มีการจัดจ้างบริษัทผู้รับเหมาในเดือน มกราคม 2543 ซึ่งการดำเนินโครงการยังไม่ถึงระยะเวลาการเบิกจ่าย
3.3 โครงการเร่งรัดการปฏิบัติงานศาลยุติธรรมและกระทรวงยุติธรรมภายหลังแยกหน่วยงานตามรัฐธรรมนูญ	6.28	> เป็นโครงการจ้างงาน ซึ่งเพิ่งจะเริ่มดำเนินการจ้างงานในเดือน กุมภาพันธ์ 2543 เป็นเดือนแรก ทำให้ยังไม่มีการเบิกจ่าย
4. สำนักงานส่งเสริมงานตุลาการ		
4.1 โครงการเผยแพร่เอกสารวิชาการ สำหรับข้าราชการตุลาการ	0.74	> เป็นโครงการจัดทำหนังสือเพื่อเผยแพร่รวมทั้งสิ้น 2 เรื่อง โดยเรื่องแรกได้จัดทำเสร็จสิ้นแล้ว 4,000 ฉบับ ซึ่งอยู่ในขั้นตอนการรอเรียกเก็บเงินจากบริษัท ส่วนเรื่องที่สองกำลังอยู่ในขั้นตอนการพิมพ์

กระทรวงอุตสาหกรรม		
5. กรมทรัพย์สินทางปัญญา		
5.1 โครงการสำรวจจัดทำแผนที่น้ำบาดาลรายจังหวัด	124.80	> การสรุปผลการประกวดราคาได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว ปัจจุบันอยู่ระหว่างการรออนุมัติจากปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม
6. สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม		
6.1 โครงการเร่งรัดพัฒนาภาคธุรกิจเข้าสู่ระบบคุณภาพมาตรฐาน ISO 9000	407.27	> ทำการจ้างบริษัทที่ปรึกษา 4 บริษัท เพื่อดำเนินโครงการเมื่อวันที่ 6 กันยายน 2542 แต่ยังไม่มีการเบิกจ่ายงบประมาณ เนื่องจากอยู่ในช่วงการแก้ไขรายงาน ซึ่งคาดว่าจะเสร็จสิ้นภายในเดือน กุมภาพันธ์ 2543 นอกจากนั้นจะมีการจ้างบริษัทที่ปรึกษาเพิ่มเติมอีก 6 บริษัทเพื่อดำเนินโครงการในช่วงต่อไป

ที่มาข้อมูล : กรมบัญชีกลาง และหน่วยราชการต่างๆที่ยังไม่มีการเบิกจ่ายงบประมาณจากโครงการ มพร.

รายงานการติดตามประเมินผล

ครั้งที่ 2

มาตรการเพิ่มการใช้จ่ายภาครัฐเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ ปีงบประมาณ 2542

รายงานสรุปผู้บริหาร

บริษัท ไทยเรตติ้งแอนด์อินฟอร์เมชันเซอร์วิส จำกัด

นำเสนอต่อ

สำนักงานบริหารโครงการ

คณะกรรมการบริหารจัดการมาตรการเพิ่มการใช้จ่ายภาครัฐเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ

มกราคม 2543

<p style="text-align: center;">รายงานสรุปผู้บริหารการติดตามและประเมินผล มพร. ครั้งที่ 2</p>
--

รายงานการติดตามและประเมินผลมาตรการเพิ่มการใช้จ่ายภาครัฐเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจปีงบประมาณ 2542 (มพร.) รอบ 3 เดือน ครั้งที่ 2 ระหว่างเดือนตุลาคม-ธันวาคม 2542 (ครอบคลุมการดำเนินมาตรการช่วงเดือนเมษายน-ธันวาคม 2542) สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ขอบเขตการประเมิน การประเมินผลครอบคลุม

- 1) ประเมินผลโครงการย่อย 2,302 โครงการ วงเงินโครงการย่อยที่สุ่มประเมินรวม 4,749.18 ล้านบาท ประกอบด้วย โครงการขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) 835 โครงการ โครงการมูลค่าต่ำกว่า 5 ล้านบาท (ไม่รวมโครงการ อบต.) 1,315 โครงการ โครงการด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานวิศวกรรมแหล่งน้ำมูลค่าเกิน 5 ล้านบาท 75 โครงการ และโครงการด้านสังคม ชุมชน และสิ่งแวดล้อมมูลค่าเกิน 5 ล้านบาท 77 โครงการ ทั้งนี้เป็นการประเมินผลกรณีพิเศษ 25 โครงการ
- 2) ประเมินผลด้านการบริหารจัดการของหน่วยงานจำนวน 92 หน่วยงาน
- 3) ประเมินผลด้านมหภาค/เศรษฐกิจภาพรวมเพื่อศึกษาผลกระทบทางเศรษฐกิจที่เกิดจาก มพร.

2. ผลการติดตามประเมินผล

2.1 การประเมินผลด้านการบรรลุวัตถุประสงค์ของ มพร.

- 1) วัตถุประสงค์หลักของ มพร. มี 3 ประการ คือ 1) กระตุ้นเศรษฐกิจเน้นการลงทุนและสร้างงาน 2) บรรเทาผลกระทบทางสังคมจากวิกฤตทางเศรษฐกิจของกลุ่มเป้าหมายยากจนในเมืองและชนบท และ 3) ส่งเสริมการสร้างรากฐานการพัฒนาในระยะต่อไป

โครงการ มพร. ได้กำหนดแนวทางหลัก ในการดำเนินงานไว้ 6 แนวทาง คือ การลงทุนและสร้างงาน การพัฒนาคุณภาพชีวิต การสนับสนุนการสร้างรากฐานในการพัฒนาประเทศ การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและการส่งออกของประเทศ การพัฒนาเศรษฐกิจพื้นที่เฉพาะและชายแดน ตลอดจนการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ทั้งนี้งบประมาณ ร้อยละ 51.10 จัดสรรให้ แนวทางที่หนึ่ง ซึ่งตอบสนองวัตถุประสงค์หลักข้อ 1) และ 2) ส่วนอีกร้อยละ 48.90 จัดสรรให้อีก 5 แนวทาง ซึ่งตอบสนองวัตถุประสงค์หลักข้อที่ 3)

- 2) วัตถุประสงค์หลักประการแรก คือ การกระตุ้นเศรษฐกิจเน้นการลงทุนและสร้างงานถือว่ามีสัมฤทธิ์ผลระดับสูง เนื่องจากสามารถจ้างงานผู้มีการศึกษาแล้ว 100,396 คน เกินเป้าหมายที่ตั้งไว้จำนวน 86,237 คน และจ้างงานผู้ใช้แรงงานแล้วจำนวน 4.55 ล้านคน หรือ 72.78 ล้านคนวัน หรือ 363,900 คนปี คิดเป็นร้อยละ 90.98 ของเป้าหมายรวมตลอดโครงการ

ผลในการกระตุ้นเศรษฐกิจนั้น พบว่า มพร. มีส่วนทำให้เศรษฐกิจขยายตัวเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 0.8 ในปี 2542 และร้อยละ 0.6 ในปี 2543 ซึ่งสาเหตุที่เงินเพียงจำนวนประมาณ 40,000 ล้านบาท สามารถมีผลกระทบต่อคนข้างสูงในปี 2542 นี้ เนื่องจากสถานการณ์ตั้งแต่ครั้งปี 2540 เป็นต้นมามีผลกระทบรุนแรงต่อภาคการผลิตและธุรกิจของประเทศ การลงทุนและใช้จ่ายของภาคเอกชนหดตัวอย่างรุนแรง โดยในปี 2542 เศรษฐกิจของประเทศเพิ่งจะเริ่มส่งสัญญาณการฟื้นตัว ดังนั้นในช่วงเวลาเช่นนี้เงินกระตุ้นที่เข้าสู่ระบบเพิ่มเติมจากงบประมาณรายจ่าย และเงินนอกงบประมาณของภาครัฐสามารถกระตุ้นภาวะเศรษฐกิจโดยรวมได้เพื่อรอเวลาให้ภาคธุรกิจฟื้นตัวคืนสู่ภาวะปกติ

- 3) วัตถุประสงค์หลักประการที่สอง ในการบรรเทาผลกระทบทางสังคมจากวิกฤตทางเศรษฐกิจของกลุ่มเป้าหมายยากจนในเมืองและชนบท พบว่า เห็นผลที่เป็นรูปธรรมแต่อาจยังไม่บรรลุประโยชน์สูงสุด ดังนี้

- (1) โครงการที่มีผลกระทบที่สำคัญและเป็นรูปธรรมต่อกลุ่มเป้าหมายยากจน คือ การจ้างงานในกลุ่มผู้ใช้แรงงาน โดยมีการจ้างงานผู้ใช้แรงงานแล้วจำนวน 4.55 ล้านคน มีการจ้างงานเฉลี่ยคนละ 16 วัน คิดเป็น 72.78 ล้านคนวัน หากใช้อัตราค่าจ้างเฉลี่ยคนละ 130 บาท/วัน คิดเป็นปริมาณเงินทั้งสิ้นประมาณ 9,461.42 ล้านบาท
- (2) โครงการที่ออกแบบเพื่อบรรเทาผลกระทบต่อผู้ยากจนโดยตรง คือ การขยายเงินทุน (วงเงินงบประมาณ 1,044.79 ล้านบาท) และการบรรเทาผลกระทบต่อผู้ยากจน (วงเงินงบประมาณ 1,350.25 ล้านบาท) พบว่ามีผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรมในด้านการฝึกอบรม พัฒนาอาชีพ สนับสนุนเงินทุนเพื่อประกอบอาชีพ จัดอาหารกลางวันให้เด็กนักเรียนที่ยากจน จัดบริการสวัสดิการและสงเคราะห์คนชรา และจัดหาเครื่องแบบให้กับนักเรียนที่ขาดแคลน อย่างไรก็ตาม งบประมาณโครงการมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 4.4 ของวงเงิน มพร. กลุ่มเป้าหมายยากจนที่ได้รับประโยชน์จากโครงการเหล่านี้จึงมีจำนวนไม่มากนัก

- (3) ประเด็นที่ยังไม่บรรลุประโยชน์สูงสุด คือ การที่โครงการส่วนใหญ่ยังไม่สามารถกระจายเงินถึงมือผู้ยากจนโดยแท้จริงเนื่องจาก
- ไม่ได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายเป็นผู้ยากจนไว้ตั้งแต่ต้น เช่น โครงการจ้างงานผู้มีการศึกษา
 - ถึงแม้จะกำหนดกลุ่มเป้าหมายเป็นผู้ยากจน แต่เกณฑ์ที่ใช้วัดผู้ยากจนยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เช่น ใช้เกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ในการกำหนดผู้รับผลประโยชน์ ซึ่งจากการสุ่มตรวจพบว่า ข้อมูลยังไม่เป็นปัจจุบันและยังไม่ถูกต้องครบถ้วนเท่าที่ควร
 - โครงการขยายเงินทุนหรือฝักอาชีพ มักจะมีเงื่อนไขในการกู้เงินหรือฝักอาชีพ ซึ่งเป็นข้อจำกัดทำให้ผู้ยากจนที่แท้จริงอาจขาดโอกาสได้รับประโยชน์
 - ผู้ยากจนที่แท้จริงส่วนใหญ่ มักจะขาดการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารในการฝักอาชีพหรือในการคืนเงินกู้ ดังนั้นโครงการที่มีโอกาสกระจายถึงมือผู้ยากจนโดยแท้จริง คือ โครงการสงเคราะห์คนชราและผู้มีรายได้น้อยของกรมประชาสงเคราะห์ ซึ่งได้รับงบประมาณดำเนินการ 338.40 ล้านบาท และโครงการอาหารกลางวันเด็กก่อนประถมศึกษาและระดับประถมศึกษาของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งได้รับงบประมาณดำเนินการ 503.66 ล้านบาท และโครงการเสริมสร้างการแก้ไขปัญหาคนจนในภาวะวิกฤตของการเคหะแห่งชาติ งบประมาณดำเนินการ 1,000 ล้านบาท
- 4) วัตถุประสงค์หลักประการที่สาม ในการส่งเสริมการสร้างรากฐานการพัฒนาในระยะต่อไป ซึ่งประกอบไปด้วย 5 แนวทาง มีสัมฤทธิ์ผลในการดำเนินการ ดังนี้

แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิต ประกอบด้วยโครงการด้านสุขภาพอนามัย สิ่งแวดล้อมชุมชน และบริหารทรัพยากรน้ำ โดยด้านสุขภาพอนามัย ลักษณะงานเป็นการรณรงค์แก้ไขและป้องกันปัญหาสุขภาพเสถียรและโรคติดต่อ รวมทั้งงานก่อสร้างสถานอนามัย ด้านสิ่งแวดล้อมชุมชนเป็นการจัดหาอุปกรณ์จัดเก็บขยะมูลฝอย ปรับปรุงสิ่งก่อสร้างในเรือนจำ ส่วนด้านบริหารทรัพยากรน้ำเป็นโครงการก่อสร้างปรับปรุงระบบประปา และระบบชลประทาน จากการประเมินสรุปได้ว่า โครงการตามแนวทางนี้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของ มพร. 2 ข้อ คือ สามารถกระตุ้นเศรษฐกิจจากการใช้จ่ายของโครงการ และการ

บรรเทาผลกระทบทางสังคมแก่ประชาชนทั่วไป โครงการรณรงค์ด้านปัญหายาเสพติดและปัญหาโรคติดต่อ ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาสังคมนั้น ได้รับความร่วมมือในการดำเนินการจากประชาชนเป็นอย่างดี สำหรับการก่อสร้างมีการดำเนินการตามระเบียบ แต่การก่อสร้างระบบประปาไม่มีการติดตามดูแลที่พอเพียงสำหรับการจัดซื้ออุปกรณ์จัดเก็บขยะมูลฝอยให้ผลในด้านการบรรลุวัตถุประสงค์ของ มพร. ไม่ชัดเจน และมีประเด็นปัญหาในทางปฏิบัติด้านการจัดซื้อจัดจ้าง

แนวทางสนับสนุนการสร้างรากฐานในการพัฒนาประเทศ ลักษณะงานมีการแก้ไขปัญหาโครงสร้างพื้นฐานทางการศึกษาจากวิกฤตเศรษฐกิจ โดยการซ่อมแซมปรับปรุงโรงเรียน และสาธารณสุขปโภคภายในโรงเรียน ส่วนการเพิ่มศักยภาพการผลิต มีโครงการสนับสนุนการสร้างรากฐานในการพัฒนาประเทศด้วยการเพิ่มความเข้มแข็งให้กับชุมชนสหกรณ์ แต่การให้งบประมาณในรูปการให้เปล่า ทำให้ขาดความรับผิดชอบต่อการใช้จ่าย และบุคลากรของสหกรณ์ยังไม่มีความรู้และประสบการณ์ที่เพียงพอ นอกจากนี้อาจก่อให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันระหว่างสหกรณ์หรือเป็นการส่งเสริมให้เกิดการผลิตสินค้าบางอย่างจนเกินความต้องการของตลาด จากการประเมินสามารถสรุปได้ว่า บรรลุวัตถุประสงค์ของ มพร. 1 ข้อ คือ ส่งเสริมการสร้างรากฐานการพัฒนาในระยะต่อไป โดยควรปรับปรุงเนื้อหาและรูปแบบการดำเนินงานโดยกำหนดใช้ระเบียบที่รัดกุมยิ่งขึ้น

แนวทางเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและการส่งออกของประเทศ ลักษณะงานเป็นโครงการที่เน้นส่งเสริมและพัฒนาภาคเกษตรและอุตสาหกรรมการผลิตเพื่อการส่งออก ผ่านการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน การถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตในอุตสาหกรรมที่สำคัญ ยกระดับและเพิ่มประสิทธิภาพของการส่งเสริมมาตรฐานอุตสาหกรรมด้วยการจัดหาอุปกรณ์เพื่อเพิ่มศักยภาพของหน่วยราชการด้านการส่งออก และจ้างบริษัทที่ปรึกษาเพื่อจัดทำฐานข้อมูล จากการประเมินสามารถสรุปได้ว่า บรรลุวัตถุประสงค์ของ มพร. ในด้านการส่งเสริมรากฐานการพัฒนาในระยะต่อไปได้เป็นอย่างดี แต่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องจึงจะเห็นผลที่ชัดเจน และบรรลุวัตถุประสงค์ด้านการกระตุ้นเศรษฐกิจ การลงทุนการสร้างงานและการบรรเทาผลกระทบทางสังคมได้บ้างจากประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกอบรมอาชีพ

แนวทางการสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจพื้นที่เฉพาะและชายแดน ลักษณะงานเป็นการก่อสร้างและฝึกอบรมราษฎร เนื่องจากมีผลให้เกิด

ประโยชน์ต่อประชาชนในพื้นที่ทั้งในด้านสิ่งแวดล้อม คุณภาพชีวิต และการเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจในพื้นที่ด้านการท่องเที่ยว จากการประเมิน พบว่าสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของ มพร. ในด้านการสร้างรากฐานการพัฒนาในระยะต่อไป เนื่องจากเป็นการยกระดับระบบสาธารณสุขปโภค ซึ่งจะส่งผลดีต่อการท่องเที่ยว และความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ชายแดน ส่วนการกระตุ้นเศรษฐกิจ และบรรเทาผลกระทบทางสังคมน่าจะมีผลกระทบในวงจำกัด เนื่องจากงานก่อสร้างดำเนินการล่าช้าและสัดส่วนการจ้างแรงงานต่ำ

แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ลักษณะงานเป็นการฝึกอบรมพนักงาน วางระบบข้อมูล พัฒนาข้อมูล ชดเชยกรรมสิทธิ์ที่ดิน และงานก่อสร้าง โครงการส่วนใหญ่ให้ประโยชน์ในระยะยาว มีการจ้างงานผู้มีการศึกษา และจ้างที่ปรึกษาโดยมีเป้าหมายที่เป็นรูปธรรม จากการประเมินสรุปได้ว่า สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของ มพร. 2 ข้อ คือ สามารถกระตุ้นเศรษฐกิจด้วยการจ้างผู้ตกงานให้มียางงานทำ และส่งเสริมการสร้างรากฐานการพัฒนาในระยะต่อไป โดยการจัดทำฐานข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับการพัฒนาประเทศต่อไป อย่างไรก็ตามโครงการจ่ายค่าชดเชยกรรมสิทธิ์ที่ดินถือว่าสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ทั้ง 3 ข้อของ มพร. น้อยมาก

2.2 การประเมินผลงาน/โครงการมูลค่าต่ำกว่า 5 ล้านบาท

2.2.1 โครงการ อบต. (งานสนับสนุนสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล)

โครงการ อบต. ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 58.45) เป็นการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานขนาดเล็ก เช่น ก่อสร้าง/ซ่อมแซม/ปรับปรุง ถนน สะพาน อาคาร ศาลา ไฟฟ้า ฯลฯ รองลงมา (ร้อยละ 25.45) เป็นการจัดหาน้ำดิบ/น้ำใช้ทางการเกษตร เช่น ก่อสร้าง/ซ่อมแซม/ปรับปรุง ฝาย ขุดลอก ขุดบ่อ ขุดสระ ประปา ถังเก็บน้ำ ฯลฯ เป็นโครงการที่มีความโดดเด่นในการตอบสนองความต้องการที่หลากหลายในแต่ละพื้นที่ได้อย่างประหยัด คล่องตัวและรวดเร็ว มีการกระจายตัวอย่างทั่วถึงของผู้ที่ถูกจ้าง และโดยเฉพาะอย่างยิ่งช่วยในด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนและการพัฒนาระบบประชาธิปไตยให้มีความรู้ต้วหน้ารวดเร็วยิ่งขึ้น

จากการสุ่มสำรวจพบว่าโครงการ อบต. มีส่วนอย่างมากในการกระตุ้นประชาชนให้เกิดความตื่นตัวและมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของตน แม้ว่าบางหมู่บ้านประชาชนจะเกิดข้อถกเถียงรุนแรงจนนำไปสู่ความขัดแย้งและการร้องเรียนในด้านความไม่โปร่งใสไม่เป็นธรรม แต่ยังคงถือเป็นสัดส่วนที่น้อยมาก นอกจากนี้จากการประเมินผลงาน/โครงการและ

การบริหารจัดการโดยสถาบันราชภัฏจำนวน 835 โครงการในงวดนี้ ผลปรากฏว่า มีโครงการที่สมควรเป็นตัวอย่างถึง 583 โครงการ (ร้อยละ 69.8) อยู่ในระดับเหมาะสมจำนวน 222 โครงการ (ร้อยละ 26.6) อยู่ในระดับควรปรับปรุงเล็กน้อย 25 โครงการ (ร้อยละ 3.0) และอยู่ในระดับควรปรับปรุงในสาระสำคัญเพียง 5 โครงการ (ร้อยละ 0.6) ยิ่งกว่านั้นจากการวัดผลความพึงพอใจของผู้ได้รับประโยชน์โดยตรงจากโครงการ พบว่ามีความพอใจในเกณฑ์ที่สูงมาก และจากการสอบถามประชาชนในพื้นที่พบว่ามี ความพอใจในเกณฑ์ที่สูงมากเช่นกัน

เมื่อเปรียบเทียบโครงการ อบต. กับโครงการอื่นพบว่าโครงการ อบต. สามารถเบิกจ่ายเงินได้รวดเร็วกว่าและมีสัดส่วนผลงานที่มีคุณภาพสูงกว่า ดังนั้นผลโดยรวมที่เกิดขึ้น พบว่าคุ่มค่าอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจและน่าจะสนับสนุนการจัดสรรงบประมาณในลักษณะนี้ซ้ำอีก เพื่อช่วยให้ประชาชนเกิดการเรียนรู้ที่ต่อเนื่อง เป็นการสนับสนุนการเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนและระบอบประชาธิปไตยได้เป็นอย่างดี อย่างไรก็ตาม การจัดสรรงบประมาณควรคำนึงถึงขนาดและรายได้ของประชากร ลักษณะภูมิประเทศในแต่ละพื้นที่ และฐานะของ อบต. โดยควรให้ อบต. แต่ละแห่งร่วมสมทบงบประมาณในการพัฒนาพื้นที่และกำหนดแผนการดำเนินการให้รอบคอบและรัดกุม เพื่อให้การใช้จ่ายงบประมาณเกิดประโยชน์สูงสุด

2.2.2 โครงการนอกเหนือจากโครงการ อบต.

โครงการส่วนใหญ่ (ร้อยละ 52) เป็นงานปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว สอนหนังสือ สนับสนุนชุดนักเรียน หรืองานสงเคราะห์ รongลงมา (ร้อยละ 14) เป็นการสร้างอาคาร ศาลา นอกจากนี้มีการฝึกอาชีพ (ร้อยละ 10) สร้างฝาย อ่างเก็บน้ำ (ร้อยละ 8) ขุดลอกคูคลอง (ร้อยละ 8) และสร้างถนน (ร้อยละ 8)

จากการสุ่มประเมินโดยสถาบันราชภัฏจำนวน 1,315 โครงการในงวดนี้ ผลปรากฏว่ามีโครงการที่สมควรเป็นตัวอย่าง 384 โครงการ (ร้อยละ 29) อยู่ในระดับเหมาะสมจำนวน 785 โครงการ (ร้อยละ 60) อยู่ในระดับควรปรับปรุงเล็กน้อยจำนวน 137 โครงการ (ร้อยละ 10) และอยู่ในระดับควรปรับปรุงในสาระสำคัญ 9 โครงการ (ร้อยละ 1)

นอกจากนี้จากการวัดผลความพึงพอใจของผู้ได้รับประโยชน์จากโครงการใน 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่มีส่วนร่วมและมีผลประโยชน์โดยตรงกับโครงการ เช่น ผู้ถูกจ้างงาน ผู้รับการสงเคราะห์ ผู้ได้รับการฝึกอบรม และ

กลุ่มที่ไม่มีส่วนร่วมกับโครงการโดยตรง เช่น ประชาชนทั่วไป ประชาชนในพื้นที่ นักท่องเที่ยว กลุ่มแม่บ้าน เป็นต้น พบว่าส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับสูงใกล้เคียงกัน

2.3 การประเมินผลงาน/โครงการด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน วิศวกรรม และแหล่งน้ำ (มูลค่า 5 ล้านบาทขึ้นไป)

- จากโครงการที่เลือกประเมินทั้งหมด 75 โครงการ พบว่า
 - ร้อยละ 13.3 มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเงื่อนไขของ มพร. สูง
 - ร้อยละ 80.0 อยู่ในระดับเหมาะสม
 - ร้อยละ 6.7 อยู่ในระดับควรปรับปรุง
 - ร้อยละ 0 อยู่ในระดับควรปรับปรุงในสาระสำคัญ
- ผลการติดตามประเมินโครงการแยกตามส่วนราชการ 17 หน่วยงาน พบว่า
 - กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุด (1 โครงการ)
 - กรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน ได้คะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด (1 โครงการ)
 - หน่วยงานที่มีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับสูง คือ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม (1 โครงการ) กรมโยธาธิการ (4 โครงการ) และกองทัพอากาศ (1 โครงการ)
 - หน่วยงานที่มีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับเหมาะสมมีจำนวน 13 หน่วยงาน
 - หน่วยงานที่มีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับควรปรับปรุง คือ กรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน โดยมีสาเหตุมาจากด้านคุณภาพงานก่อสร้างและการบริหารโครงการ
- ปัญหาอุปสรรคที่สำคัญคือ การดำเนินโครงการที่ล่าช้าโดยมีสาเหตุหลักดังนี้
 - ฝนตกชุกและน้ำท่วมซ้ำ 11 โครงการ
 - สถานที่ก่อสร้างไม่พร้อม 7 โครงการ
 - ความบกพร่องในการบริหารโครงการ 7 โครงการ
 - เวลาในสัญญาไม่สอดคล้องกับขั้นตอนก่อสร้าง 1 โครงการ
 - มีผู้ร้องเรียน 1 โครงการ

- โครงการก่อสร้างมีการจ้างงานเพียงประมาณร้อยละ 15-20 ของค่างาน ทำให้ไม่ก่อให้เกิดการจ้างงานและกระตุ้นเศรษฐกิจเท่าที่ควร
- ผลการประเมินแยกตามหัวข้อการประเมินที่สำคัญ ปรากฏดังนี้

ความเหมาะสมในการจัดทำโครงการ

3 หน่วยงาน ที่มีมาตรฐานในการจัดทำโครงการอยู่ในเกณฑ์สูง คือ กองทัพอากาศ กองทัพเรือ และกรมโยธาธิการ ที่เหลืออีก 14 หน่วยงานอยู่ในเกณฑ์เหมาะสม

คุณภาพการออกแบบงานก่อสร้าง

3 หน่วยงาน มีคุณภาพการออกแบบงานก่อสร้างอยู่ในเกณฑ์สูง คือ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กรมโยธาธิการ และการประปาส่วนภูมิภาค อีก 13 หน่วยงานอยู่ในเกณฑ์เหมาะสม ในขณะที่กองทัพเรืออยู่ในเกณฑ์ควรปรับปรุง เนื่องจากไม่ได้สำรวจแนวและระดับผิวถนน ทำให้การคิดปริมาณงานผิดพลาด นอกจากนั้นแบบก่อสร้างมีข้อขัดแย้งกับสัญญาบางข้อ

การจัดซื้อจัดจ้าง

16 หน่วยงาน มีมาตรฐานในการจัดซื้อจัดจ้างอยู่ในเกณฑ์สูง ในขณะที่ 1 หน่วยงาน คือ กรมส่งเสริมสหกรณ์มีการดำเนินการในด้านนี้ในเกณฑ์ที่ควรปรับปรุง เนื่องจากบุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจและไม่ได้ปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 ส่งผลให้มีข้อเสียเปรียบคู่สัญญาอย่างมาก

ด้านงานก่อสร้าง

1 หน่วยงาน มีคุณภาพงานก่อสร้างสูง คือ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม อีก 13 หน่วยงาน อยู่ในเกณฑ์เหมาะสมและ 2 หน่วยงาน คือ สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม และสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข อยู่ในเกณฑ์ควรปรับปรุง เนื่องจากมีปัญหาในด้านการประสานงาน การควบคุมงานและการตรวจรับงาน ทำให้คุณภาพงานบกพร่อง และอีก 1 หน่วยงาน คือ กรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน อยู่ในเกณฑ์ควรปรับปรุงในสาระสำคัญ เนื่องจากงานก่อสร้างค่อนข้างด้อยคุณภาพและไม่เป็นไปตามแบบและสัญญา

การบริหารโครงการ

6 หน่วยงาน มีคุณภาพการบริหารโครงการ อยู่ในเกณฑ์สูง คือ กองทัพอากาศ กรมราชทัณฑ์ กรมโยธาธิการ สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท สำนัก

งานอัยการสูงสุด และการประสานส่วนภูมิภาค อีก 9 หน่วยงาน อยู่ในเกณฑ์เหมาะสม ส่วน 2 หน่วยงาน คือ กรมพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน และสำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม อยู่ในเกณฑ์ควรปรับปรุงเนื่องจากไม่มีผู้ควบคุมงานที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน การจัดสรรบุคลากร และอุปกรณ์ยังไม่เหมาะสมกับพื้นที่โครงการ ตลอดจนการขาดการประสานงาน

2.4 การประเมินผลงาน/โครงการด้านสังคม ชุมชน สิ่งแวดล้อม

- จากผลการประเมินพบว่า มีโครงการร้อยละ 27 หรือจำนวน 21 โครงการอยู่ในระดับมีความสอดคล้องสูง โครงการร้อยละ 52 หรือจำนวน 40 โครงการ ซึ่งเป็นกลุ่มที่ใหญ่ที่สุดอยู่ในระดับเหมาะสม โครงการร้อยละ 18 หรือจำนวน 14 โครงการอยู่ในระดับควรปรับปรุง และโครงการร้อยละ 3 หรือจำนวน 2 โครงการอยู่ในระดับควรปรับปรุงในสาระสำคัญ คือ โครงการปรับปรุงศักยภาพการดำเนินงานของตลาดกลางผลิตผลเกษตรประจำตำบลของสหกรณ์ของกรมส่งเสริมสหกรณ์ และโครงการชดเชยกรรมสิทธิ์ที่ดิน ของกรมทางหลวง
- โครงการด้านสังคม ชุมชน และสิ่งแวดล้อม ในกลุ่มการส่งเสริมอาชีพด้วยการให้ทุนประกอบอาชีพเฉพาะราย และรายกลุ่ม นับว่าประสบความสำเร็จสามารถบรรเทาผลกระทบทางเศรษฐกิจ และกระตุ้นเศรษฐกิจได้ทำให้คนยากจน คนตกงาน และผู้กลับถิ่นฐานเดิมมีอาชีพ โครงการจ้างงานสามารถช่วยให้ผู้มีการศึกษาที่ตกงานมีงานทำ ทำให้เกิดการกระจายรายได้ สามารถลดปัญหางานค้างค้ำของหน่วยงานได้บ้าง ลูกจ้างตามโครงการส่วนใหญ่ตั้งใจปฏิบัติงานค่อนข้างดี
- ปัญหาและอุปสรรค
 - 1) ผลงานของบางโครงการขาดความยั่งยืน เช่น การจ้างงานผู้มีการศึกษาเพื่อแบ่งเบาภาระงานปกติของหน่วยงาน งานที่จ้างให้ดำเนินการก่อให้เกิดผลประโยชน์เพียงระยะสั้นไม่ยั่งยืนและหน่วยงานไม่มีแผนรองรับเพื่อแก้ไขปัญหา เมื่อจบโครงการหน่วยงานจะประสบปัญหาเดิม
 - 2) การคัดเลือกลูกจ้างในบางหน่วยงานไม่ได้คำนึงถึงฐานะหรือเน้นผู้ตกงานเป็นลำดับต้น ซึ่งทำให้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์สูงสุดของ มพร.
 - 3) เกณฑ์ที่ใช้ในการกำหนดผู้ยากจนไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เนื่องจากข้อมูลไม่ทันสมัยหรือครบถ้วนถูกต้อง

- 4) โครงการบางโครงการถูกกำหนดจากส่วนกลางซึ่งไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่
- 5) หน่วยงานในภูมิภาคขาดความคล่องตัวในการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดโครงการ
- 6) การจัดสรรงบประมาณให้แก่พื้นที่ไม่ได้คำนึงถึงความจำเป็น/ความต้องการของประชาชนในพื้นที่นั้น ๆ
- 7) การประชาสัมพันธ์โครงการไม่ทั่วถึง ทำให้ผู้ที่อยู่ในข่ายรับประโยชน์ไม่ได้รับข้อมูลข่าวสาร เช่น โครงการจ้างงาน หรือการฝึกอาชีพ
- 8) บุคลากรขาดทักษะในการจัดซื้อจัดจ้างและบริหารโครงการ โดยเฉพาะหน่วยงานที่ไม่อยู่ภายใต้ระเบียบราชการ เช่น สหกรณ์ หรือเป็นหน่วยงานส่วนท้องถิ่น เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล
- 9) การจัดสรรงบประมาณในรูปเงินให้เปล่าทำให้ขาดความระมัดระวังในการใช้จ่าย และอาจก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมในการแข่งขัน
- 10) โครงการฝึกอบรมจำนวนหนึ่งมีภาคปฏิบัติน้อยและขาดการวางแผนรองรับหลังจบการอบรมอย่างครบวงจร ทำให้การฝึกอบรมไม่ได้ผลเท่าที่ควร
- 11) การส่งเสริมอาชีพขาดการเชื่อมโยงกับการตลาด
- 12) งาน/โครงการบางลักษณะตอบสนองวัตถุประสงค์ของ มพร. ค่อนข้างต่ำ เช่น การชดเชยค่ากรรมสิทธิ์ที่ดิน

2.5 การประเมินผลด้านการบริหารจัดการ

จากการประเมินการบริหารโครงการของหน่วยงานทั้ง 92 หน่วยงาน พบว่าหน่วยงานโดยส่วนใหญ่ (ร้อยละ 81.5) มีการบริหารจัดการอยู่ในระดับปกติ ในขณะที่ 16 หน่วยงาน (ร้อยละ 17.4) อยู่ในระดับดีกว่าปกติ โดย 6 ลำดับแรกคือ กรมทรัพย์สินทางปัญญา กรมป่าไม้ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน คงมีเพียง 1 หน่วยงาน (ร้อยละ 1.1) ที่มีการบริหารโครงการอยู่ในระดับต่ำกว่าปกติ แต่ยอมรับได้ ซึ่งได้แก่ กรมควบคุมมลพิษ ทั้งนี้ เป็นผลมาจากหน่วยงานยังไม่ได้เริ่มดำเนินโครงการ

ทั้งนี้ การประเมินผลสามารถสรุปภาพรวมของการบริหารจัดการของหน่วยงานได้ดังนี้

- 1) การจัดสรรทรัพยากร โดยส่วนใหญ่อยู่ในระดับปกติ กล่าวคือ บุคลากรมีความรู้ความสามารถเหมาะสม เนื่องจากเป็นข้าราชการประจำที่รับผิดชอบบริหารโครงการลักษณะเดียวกันในงบประมาณปกติ โดยบุคลากรมีจำนวนที่เพียงพอ แต่ต้องรับภาระงานเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ ได้มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบชัดเจนและมีการบริหารงานที่ต่อเนื่อง หน่วยงานส่วนใหญ่ใช้เครื่องมือ เครื่องใช้ และสถานที่ทำงานที่มีอยู่เดิม ซึ่งพอเพียงและสามารถใช้งานได้ดี อย่างไรก็ตาม หน่วยงานส่วนใหญ่ไม่ได้ตั้งงบประมาณเฉพาะสำหรับการบริหารจัดการ แต่ใช้งบปกติสนับสนุนการทำงาน โดยการเบิกจ่ายงบประมาณมีความคล่องตัว

ผลการประเมินการบริหารโครงการด้านการจัดสรรทรัพยากร พบว่า หน่วยงานทั้งหมดมีการจัดสรรทรัพยากรอยู่ในระดับปกติถึงดีกว่าปกติ

- 2) กระบวนการดำเนินการ โดยส่วนใหญ่อยู่ในระดับปกติ คือ หน่วยงานมีการกำหนดแผนการดำเนินโครงการตามระบบงบประมาณปกติ แต่อาจไม่มีการจัดทำแผนการบริหารโครงการ โดยมีการจัดทำรายงานความก้าวหน้าและประชุมเป็นระยะ ๆ เพื่อสื่อสารแผนและติดตามผลการทำงาน โดยทั่วไปหน่วยงานมีการจัดเก็บข้อมูลรายละเอียดของโครงการและการเบิกจ่าย แต่ขาดระบบการจัดเก็บที่มีประสิทธิภาพในแง่ของความครบถ้วน ความทันสมัย และการตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลง หน่วยงานมีการจัดทำรายงานความก้าวหน้าในเรื่องการเบิกจ่ายเงินทุกเดือน แต่การติดตามปัญหาอุปสรรคโครงการแตกต่างกันไปในแต่ละหน่วยงาน ทั้งนี้ หน่วยงานส่วนใหญ่ไม่ได้จัดทำแผนการประเมินผลโครงการ

ในด้านกระบวนการดำเนินงานตามแผน หน่วยงาน 83 แห่งจากทั้งหมด 92 แห่งมีการบริหารอยู่ในระดับปกติถึงดีกว่าปกติ โดย 17 แห่งอยู่ในระดับดีกว่าปกติ ในขณะที่อีก 9 หน่วยงานอยู่ในระดับต่ำกว่าปกติเนื่องจากขาดการวางแผนและติดตามประเมินผลที่เหมาะสม

- 3) ผลผลิต ผลลัพธ์ ผลกระทบ โดยทั่วไปอยู่ในระดับปกติ หน่วยงานมีการกำหนดเป้าหมาย/หน่วยวัดแต่ขาดการเปรียบเทียบผลกับแผน ในขณะที่การเบิกจ่ายงบประมาณของหน่วยงานส่วนใหญ่ใกล้เคียงกับเป้าหมาย สำหรับผลการสุ่มประเมินคุณภาพโครงการ พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับที่เหมาะสม

สำหรับผลงานของหน่วยงาน ผลการประเมินมีภาพที่แตกต่างกันออกไป แม้ว่าหน่วยงานส่วนใหญ่ (ร้อยละ 84.8) มีผลงานอยู่ในระดับปกติขึ้นไป แต่หน่วยงานจำนวน 33 แห่ง (ร้อยละ 35.9) มีผลการดำเนินงานดีกว่าปกติ และมีหน่วยงานที่สมควรเป็นตัวอย่าง 5 หน่วยงาน (ร้อยละ 5.4) ได้แก่ กรม

ทรัพยากรสิ้นทางปัญญา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำหรับหน่วยงานที่มีผลประเมินต่ำกว่าปกติมีจำนวนถึง 14 หน่วยงาน โดยหน่วยงานที่มีผลประเมินต่ำกว่าปกติ ควรปรับปรุง คือ กรมควบคุมมลพิษ เนื่องจากหน่วยงานยังไม่ได้เริ่มดำเนินโครงการ

- 4) การพัฒนา เรียนรู้ และนวัตกรรม เนื่องจากโครงการ มพร. ส่วนใหญ่เป็นโครงการระยะสั้นและมีขนาดเล็ก หน่วยงานจึงไม่มีการฝึกอบรมบุคลากรในด้านการบริหาร และไม่มียุทธศาสตร์ให้รางวัลหรือสร้างขวัญกำลังใจ บุคลากรมีการทำงานเป็นทีมและประสานงานกับส่วนงานอื่นๆ ตามระบบปกติ โดยมีระบบสะท้อนปัญหาตามช่องทางปกติ

การประเมินผลด้านการพัฒนา เรียนรู้ และนวัตกรรม พบว่าหน่วยงานทั้งหมดมีการบริหารบุคลากรอยู่ในระดับปกติ คงมีหน่วยงานเพียง 8 แห่งที่มีการจัดการทรัพยากรบุคคลอยู่ในระดับดีกว่าปกติ

2.6 การประเมินผลกรณีพิเศษ (โครงการตัวอย่าง โครงการที่มีปัญหาและการร้องขอพิเศษ)

จากการสุ่มประเมิน พบว่ามีโครงการที่ถือว่าเป็นโครงการตัวอย่างจำนวน 998 โครงการ เป็นโครงการด้านพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน วิศวกรรม/แหล่งน้ำ (มูลค่า 5 ล้านบาทขึ้นไป) จำนวน 10 โครงการ โครงการด้านสังคม ชุมชน และสิ่งแวดล้อม (มูลค่า 5 ล้านบาทขึ้นไป) จำนวน 21 โครงการ โครงการ อบต. จำนวน 583 โครงการ และโครงการย่อยอื่นๆ ที่ไม่ใช่โครงการ อบต. จำนวน 384 โครงการ

จากการติดตามตรวจสอบโครงการที่มีปัญหาหรืออยู่ในความสนใจของสาธารณชน 4 โครงการ คือ 1) โครงการวางท่อส่งน้ำดิบปราณบุรี-หัวหิน (สายใหม่) ระยะที่ 2 ของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย พบว่าโดยภาพรวมน่าจะเป็นประโยชน์ในการสนับสนุนระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานให้หัวหิน ซึ่งเป็นเมืองท่องเที่ยวที่สำคัญและไม่อาจจะสรุปถึงการเอื้อประโยชน์ต่อกลุ่มใด 2) โครงการปรับปรุงศักยภาพการดำเนินงานของตลาดกลางผลิตผลเกษตรประจำตำบลของสหกรณ์ ของกรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และ 3) โครงการจัดหาอุปกรณ์และครุภัณฑ์เพื่อการจัดเก็บขยะมูลฝอยของสำนักนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ทั้ง 2 โครงการพบประเด็นปัญหาในระดับนโยบายและปฏิบัติ ซึ่งได้นำเรียนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเจ้าสังกัดเพื่อทราบและเร่งดำเนินการตรวจสอบ และ 4) โครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในภาวะเศรษฐกิจถดถอยของกรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงแรงงาน

และสวัสดิการสังคม พบประเด็นปัญหาในระดับปฏิบัติ ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงได้รับทราบเพื่อติดตามตรวจสอบแล้วเช่นกัน

2.7 การประเมินด้านมหภาค/เศรษฐกิจภาพรวม

ในการประเมินผลกระทบของ มพร. คณะผู้ศึกษาได้พยายามหาวิธีการคำนวณขนาดของผลกระทบที่มีต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ทั้งนี้ จากการวิเคราะห์โดยใช้แบบจำลองทางคณิตศาสตร์ 2 แบบในการประมาณผลกระทบเบื้องต้น พบว่าทั้ง 2 แบบจำลองให้ข้อสรุปใกล้เคียงกันคือ มพร. มีส่วนทำให้เศรษฐกิจขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.8-0.9 ในปี 2542 และ 0.4-0.6 ในปี 2543

2.8 การประชาสัมพันธ์และรับข้อร้องเรียน

การประชาสัมพันธ์ มพร. ในระยะเวลาหกเดือนที่ผ่านมา มุ่งเน้นการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ประชาชนด้วยวิธีการขยายเครือข่ายการประชาสัมพันธ์ไปยังหน่วยราชการต่าง ๆ ครอบคลุมทั้งด้านความคืบหน้าในการดำเนินงาน การตรวจสอบ/ตรวจวัด และ ความพึงพอใจของประชาชน และเมื่อประเมินผลการประชาสัมพันธ์จากรายงานข่าวของสื่อมวลชนพบว่าให้การตอบรับ มพร. มากขึ้น กล่าวคือข่าวในเชิงลบในระดับร้อยละ 40 ในเดือนมิถุนายนลดลงสู่ระดับไม่เกินร้อยละ 20 โดยมีระดับต่ำสุดในเดือนพฤศจิกายน คือร้อยละ 10 และในส่วนของทัศนคติของประชาชนตรวจวัดจากสื่อหนังสือพิมพ์และอินเทอร์เน็ต พบว่าทัศนคติเปลี่ยนจากการไม่สนับสนุน มพร. เป็นส่วนใหญ่มาเป็นการให้ข้อเสนอแนะเป็นส่วนใหญ่

ในด้านการร้องเรียน/แนะนำจากประชาชนนั้น ปรากฏว่ามีเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับโครงการภายใต้ มพร. มายังหน่วยราชการต่างๆ เช่น สำนักงานบริหารโครงการ มพร. ศูนย์ดำรงธรรม กระทรวงมหาดไทย สำนักงาน ก.พ. รวมกันเป็นประมาณ 300 เรื่อง ซึ่งหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องดำเนินการตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง จนปัจจุบันได้มีการลงโทษ ในกรณีที่พิสูจน์พบความผิดแน่นอนแล้ว 5 กรณี คือ โครงการ อบต. ม่วงนา กิ่งอำเภอดอนจาน จังหวัดกาฬสินธุ์ โครงการ อบต. เมืองนาท อำเภอขามสะแกแสง จังหวัดนครราชสีมา โครงการ อบต. วังศาลา อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี โครงการ อบต. บัวงาม อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี และโครงการโรงเรียนบ้านสะอาก อำเภอชูนัญญ์ จังหวัดศรีสะเกษ

ในบรรดาเรื่องร้องเรียนเหล่านั้นกรมการปกครองได้ตรวจสอบและยุติเรื่องไปแล้ว โดยไม่พบทุจริต จำนวน 41 เรื่อง และสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินยุติเรื่องแล้ว 36 เรื่อง

3. สรุปข้อเสนอแนะ

- 1) ควรเร่งรัดการเบิกจ่ายของทุกหน่วยงานอย่างจริงจัง โดยมีกำหนดเวลาที่ชัดเจน เนื่องจากช่วงไตรมาสสุดท้ายของปี 2542 พบว่าอัตราการเบิกจ่าย มพร. ล่าช้าลงตามลำดับ
- 2) โครงการที่มีการกระจายอำนาจและสร้างความเข้มแข็งให้ประชาชนในท้องถิ่นประสบความสำเร็จอย่างน่าพอใจเห็นควรให้การสนับสนุนเงินงบประมาณอย่างต่อเนื่อง
- 3) ควรจัดสรรเงินเหลือจ่ายให้โครงการที่สามารถบรรลุผลกระทบท่อกลุ่มเป้าหมายยากจนและด้อยโอกาสโดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมเป็นลำดับแรก
- 4) ควรสร้างความโปร่งใสในเรื่องการจัดซื้อจัดจ้างของทุกหน่วยงานเพิ่มขึ้น โดยกำหนดให้เปิดเผยและแลกเปลี่ยนข้อมูลอย่างเพียงพอ
- 5) ควรกำชับให้ทุกหน่วยงานให้ความสำคัญกับการประสานงานทั้งภายในหน่วยงานระหว่างหน่วยงาน ตลอดจนระหว่างองค์กรเครือข่ายมากยิ่งขึ้น เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน
- 6) ทุกหน่วยงานควรสร้างกลไกให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถ เสนอความคิดเห็นและวิธีการแก้ไขปัญหาในทางปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง
- 7) ทุกหน่วยงานควรสร้างระบบประเมินผลงาน/โครงการในเชิงคุณภาพในระหว่างดำเนินโครงการ เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินโครงการ

